

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 216/2020-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. mája 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 117/2019 a jeho uznesením z 31. októbra 2019 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .
2. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a rozhodnutia a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 117/2019 a jeho uznesením z 31. októbra 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej prílohy vyplýva, že sťažovateľ bol do podania ústavnej sťažnosti neprávoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 T 68/2019 z 13. augusta 2019 uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho zločinu neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 a ods. 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. f) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona, v bode 2 v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 219 ods. 1 a ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. f) Trestného zákona, za ktoré mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov so zaradením sťažovateľa na jeho výkon do ústavu so stredným stupňom stráženia. Zároveň bola sťažovateľovi uložená povinnosť nahradiť trestným činom spôsobenú škodu.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal sťažovateľ odvolanie, v súvislosti s ktorým krajský súd nariadil verejné zasadnutie na 31. október 2019, avšak k meritórnemu prerokovaniu odvolania na tomto verejnom zasadnutí nedošlo z dôvodu sťažovateľom

krátkou cestou podanej námietky zaujatosti všetkých sudcov krajského súdu spolu s návrhom na odňatie a prikázanie veci inému súdu, keďže podľa znalosti sťažovateľa mala byť poškodená údajne v príbuzenskom pomere k jednému zo sudcov senátu, ktorý bude o jeho odvolaní konať a rozhodovať, avšak nepoznal meno konkrétneho sudcu.

4. Ďalším podaním, takisto doručeným krajskému súdu krátkou cestou, sťažovateľ požiadal o jeho prepustenie z väzby na slobodu a zároveň navrhol nahradenie väzby zárukou dôveryhodnej osoby podľa § 80 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Túto žiadosť sťažovateľ založil na tvrdení, že dovtedy nebolo rozhodnuté o jeho inej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu podanej 26. júna 2019. Uznal pritom, že touto skutočnosťou sa už síce krajský súd zaoberal vo svojom predošlom rozhodnutí o osobnej slobode sťažovateľa pod sp. zn. 4 Tos 112/2019 z 26. septembra 2019, avšak argumenty krajského súdu nemohli podľa jeho názoru obstáť, pretože zo spisového materiálu mali vyplývať iné skutočnosti, než aké boli uvedené v odôvodnení tohto väzobného rozhodnutia. Sťažovateľ dodal, že o jeho žiadosti z 26. júna 2019 sa tak celkovo nekonalo a nerozhodlo 4 mesiace a 4 dni, preto považoval za neudržateľné, aby naďalej zotrval vo väzbe.

5. Krajský súd žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku uznesením sp. zn. 4 To 117/2019 z 31. októbra 2019 zamietol, podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku záruku dôveryhodnej osoby neprijal a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka nenahradil.

6. Podľa názoru sťažovateľa naďalej pretrváva stav, že o jeho žiadosti z 26. júna 2019 o prepustenie z väzby na slobodu nebolo rozhodnuté a tak dochádza k porušeniu jeho základného práva na osobnú slobodu, konkrétne práva na urýchlené rozhodnutie o osobnej slobode.

7. Ku skutkovému stavu sťažovateľ dodal, že ďalšiu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu podal 4. júla 2019, o ktorej okresný súd rozhodol uznesením sp. zn. 4 T 68/2019

z 15. júla 2019 tak, že ju zamietol, ale „*žiadost' zo dňa 26. 6. 2019 nechal neprejednanú a vôbec sa s ňou nezaoberal!!!*“. Nesúhlasí preto s tvrdením krajského súdu uvedeným v uznesení sp. zn. 4 To 117/2019 z 31. októbra 2019, že o oboch žiadostiach okresný súd rozhodol 15. júla 2019, a považuje ho za nesprávne a klamlivé.

8. To, že o žiadosti z 26. júna 2019 bolo rozhodnuté unesením okresného súdu z 15. júla 2019, má vyplývať aj z predchádzajúceho rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 4 Tos 112/2019 z 26. septembra 2019, ktorým znova bolo rozhodované na druhom stupni o osobnej slobode sťažovateľa na základe jeho žiadosti zo 16. augusta 2019.

9. Porušenie základného práva na osobnú slobodu sťažovateľ namieta aj z dôvodu, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 117/2019 rozhodoval „*v nesprávnom zložení*“ senátu, keďže predvolanie na verejné zasadnutie konané 31. októbra 2019 mu zasielal predseda senátu JUDr. Peter Šamko, ale reálne vo veci rozhodoval senát v zložení JUDr. Karol Kováč (predseda senátu), JUDr. Tibor Kubík a JUDr. Vladimír Buchvald.

10. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že uznesením krajského súdu sp. zn. 4 To 117/2019 z 31. októbra 2019 bolo porušené jeho základné právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 ústavy a právo na slobodu a bezpečnosť zaručené v čl. 5 ods. 4 dohovoru, súčasne zrušil označené uznesenie krajského súdu, prepustil sťažovateľa na slobodu a „*nariadil*“ krajskému súdu „*uhradiť škodu spôsobenú takýmto konaním vo výške 3 000,- €*“.

11. Sťažovateľ zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah...

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

16. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,...

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu

toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

18. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústava a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 To 117/2019 z 31. októbra 2019 a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, ku ktorému malo dôjsť tým, že o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu podanej 26. júna 2019 nebolo všeobecnými súdmi konajúcimi v jeho trestnej veci urýchlene rozhodnuté, ako aj tým, že krajský súd v označenom konaní rozhodoval v nezákonnom zložení senátu.

19. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

20. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

21. V čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru týkajúcich sa práva na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie z väzby, ak je táto nezákonná (pozri obdobne nález sp. zn. III. ÚS 7/00).

22. Ústavne akceptovateľné v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je držanie osoby vo väzbe z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, ako aj také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, to znamená Trestnému poriadku. Požiadavku neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby ustanovuje výslovne § 79 ods. 3 Trestného poriadku, v ktorom sa uvádza, že o takej žiadosti sa musí rozhodnúť bez meškania.

23. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva väzba má mať striktné obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „*speedily*“ a francúzsky výraz „*bref délai*“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie, bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Bezichieri z roku 1989, A-164, bod 21, Neumeister z roku 1968, A-8, bod 24, a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, bod 55).

24. Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. 11. 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. 12. 2000, bod 33 – bod 36, m. m. I. ÚS 18/03).

25. Ústavný súd v prípadoch, v ktorých sa zaoberal požiadavkou neodkladnosti a urýchlenia rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, judikoval, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenia posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú týmto požiadavkám (napr. III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že požiadavke, aby súd bezodkladne rozhodol o zákonnosti väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (napr. III. ÚS 126/05, III. ÚS 216/07, III. ÚS 147/2011).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

26. Sťažovateľ v prvom rade namieta porušenie čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s právom na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia osobnej slobody, keď krajský súd podľa názoru sťažovateľa v uznesení sp. zn. 4 To 117/2019 z 31. októbra 2019 nesprávne a „*klamlivo*“ tvrdí, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu podanej 26. júna 2019 bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu sp. zn. 4 T 68/2019 z 15. júla 2019, pretože v skutočnosti sa tak nestalo a do podania ústavnej sťažnosti o nej rozhodnuté nebolo.

27. V odôvodnení ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia sp. zn. 4 To 117/2019 z 31. októbra 2019 krajský súd predovšetkým vyhodnotil, že dovtedy zabezpečené dôkazy nasvedčovali tomu, že trestné stíhanie sťažovateľa bolo dôvodné. Konanie, pre ktoré bol stíhaný, malo znaky trestnej činnosti a existovalo dôvodné podozrenie, že sa ho dopustil sťažovateľ. K väzobným dôvodom podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku súd druhého stupňa uviedol, že sťažovateľ nemá stále a riadne bydlisko, nemá ani doklad totožnosti, je nemajetný, nezamestnaný. Krajský súd poukázal aj na charakter trestnej činnosti, zo spáchania ktorej bol sťažovateľ obvinený a následne obžalovaný, nepovažoval za možné obísť ani charakteristiku jeho osoby, keď dovtedy mal deväť záznamov v odpise z registra trestov (takmer výlučne pre majetkovú trestnú činnosť), s tým, že predchádzajúce postihy za trestné činy sa celkom zrejme minuli svojim účinkom. Keďže sťažovateľ nemal ani riadne zamestnanie, teda nemal pravidelný a legálny zdroj príjmov, krajský súd to hodnotil ako okolnosti, ktoré vo svojej spojitosti poukazovali na dôvodnú obavu, že v prípade pobytu na slobode bude sťažovateľ naďalej viesť túlavý spôsob života a vyhýbať sa tak trestnému stíhaniu alebo trestu, resp. bude pokračovať v páchaní najmä majetkovej trestnej činnosti na účel získania finančných prostriedkov na svoju obživu. Z týchto dôvodov aj odvolací súd konštatoval, že obava z vyhýbania sa trestnému stíhaniu a z pokračovania v trestnej činnosti sťažovateľom bola daná.

28. K nahradeniu väzby súd druhého stupňa uviedol, že tomto štádiu trestného konania ju nebolo možné nahradiť ani prijatím ponúknutej záruky dôveryhodnej osoby (priateľky sťažovateľa) ani dohľadom probačného a mediačného úradníka. Ako krajský súd dôvodil, záver o dostatočnosti náhrady väzby musí byť opodstatnený na základe pomerov páchatel'a alebo okolností prípadu, prihliadajúc na závažnosť skutku, ktorý je obžalovanému - sťažovateľovi kladený za vinu. Z týchto musí byť dôvodné sa domnievať, že účel väzby (v danom prípade zabránenie vyhybania sa trestnému stíhaniu a pokračovaniu v trestnej činnosti) bude naplnený aj pobytom obžalovaného (sťažovateľa) na slobode za súčasného prijatia ponúkanej záruky, podrobenia sa dohľadu probačného a mediačného úradníka, zadržania určitej finančnej čiastky, prípadne uloženia ďalších obmedzení. Krajský súd bol však toho názoru, že s ohľadom na okolnosti danej veci, na osobu sťažovateľa, jeho dovtedajší spôsob života nebolo možné dosiahnuť účel väzby pobytom sťažovateľa na slobode.

29. Z uvedeného vyplýva, že súd druhého stupňa sa otázkami relevantnými pre rozhodnutie o ponechaní sťažovateľa vo väzbe riadne zaoberal a dal na ne dostatočne presvedčivé odpovede. Z hľadiska dodržania ústavnoprávnych požiadaviek, kladených na tento typ rozhodnutia o osobnej slobode, nebolo možné krajskému súdu nič vytknúť.

30. Na ťažiskovú argumentáciu sťažovateľa uvedenú v jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu (podanej 31. októbra 2019) krajský súd reagoval tak, že o skoršej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 26. júna 2019 bolo spolu so žiadosťou zo 4. júla 2019 rozhodnuté uznesením okresného súdu z 15. júla 2019, a dodal, že sťažovateľ následne podal žiadosť o prepustenie z väzby aj 2. augusta 2019, ku ktorej na hlavnom pojednávaní 13. augusta 2019 uviedol, že na nej netrvá a napokon o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 16. augusta 2019 bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu 27. augusta 2019 a o sťažnosti proti tomuto rozhodnutiu rozhodol krajský súd 26. septembra 2019.

31. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že krajský súd v predošlom uznesení sp. zn. 4 Tos 112/2019 z 26. septembra 2019 o tej istej sťažovateľom namietanej okolnosti

uviedol, že „*pokiaľ sa týka spomínanej žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby zo dňa 26. 6. 2019, o tejto bolo rozhodnuté dňa 15. 7. 2019*“.

32. Na základe uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ tú istú argumentáciu, spočívajúcu v údajnom nerozhodnutí o jeho žiadosti z 26. júna 2019, zopakoval v minimálne dvoch ďalších následných jeho žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu, ktorými sa všeobecné súdy zaoberali a vyhodnotili tak, že sa s názorom sťažovateľa nestotožnili.

33. Pre posúdenie aktuálnej ústavnej sťažnosti je však rozhodujúcou skutočnosť, že tým istým podstatným dôvodom žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu sa krajský súd zaoberal už v rozhodnutí sp. zn. 4 Tos 112/2019 z 26. septembra 2019.

34. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva (napr. II. ÚS 131/08, IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08, III. ÚS 241/07, III. ÚS 271/07, I. ÚS 92/08), že pokiaľ všeobecný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia (týka sa to aj rozhodnutí o väzbe) odkáže na predošlé rozhodnutia, je to síce krajný, ale akceptovateľný spôsob formulácie odôvodnenia a z hľadiska jeho preskúmateľnosti ho ústavný súd považuje za prípustný, pretože obsah predchádzajúcich rozhodnutí je účastníkom konania (stranám trestného konania) známy ich oznámením.

35. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd zastáva názor, že pokiaľ krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sp. zn. 4 To 117/2019 z 31. októbra 2019 poukázal na predošlé rozhodnutia o osobnej slobode, okrem iných aj na uznesenie sp. zn. 4 Tos 112/2019 z 26. septembra 2019, ktoré riešilo tú istú sťažovateľom predostretú sťažnostnú argumentáciu vo vzťahu k jeho žiadosti z 26. júna 2019, potom nemožno inak, iba konštatovať, že z hľadiska sťažovateľom požadovanej ochrany jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru je potrebné považovať namietané uznesenie krajského súdu z 31. októbra 2019, ako aj postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal, za ústavne udržateľné a akceptovateľné.

36. Ústavný súd pre úplnosť poznamenáva, že ak sťažovateľ bol presvedčený o tom, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu podanej 26. júna 2019 nebolo okresným súdom riadne rozhodnuté, potom sa mal ochrany svojich práv s tým súvisiacich domáhať ústavnou sťažnosťou smerujúcou proti rozhodnutiu, ktorým sa ako v poradí prvým rozhodnutím na druhom stupni o tejto okolnosti právoplatne rozhodlo. V danej veci sa týmto rozhodnutím javí práve uznesenie krajského súdu sp. zn. 4 Tos 112/2019 z 26. septembra 2019, ktoré však sťažovateľ ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nenapadol. Nemožno považovať za legitímne očakávanie zo strany sťažovateľa, že opakovaným namietaním tej istej argumentácie pred krajským súdom ho „prinúti“ zmeniť názor na danú vec, ak o nej už raz bolo regulárne právoplatne rozhodnuté.

37. Z takto zistených okolností v predmetnej veci ústavný súd hodnotí ústavnú sťažnosť sťažovateľa, smerujúcu proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 To 117/2019 z 31. októbra 2019 a postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, pre namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti z nerozhodnutím o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu podanej 26. júna 2019, za zjavne neopodstatnenú a z toho dôvodu ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietol.

38. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ namietal, že o jeho osobnej slobode rozhodoval senát krajského súdu v nesprávnom – nezákonnom zložení, keď na verejnom zasadnutí krajského súdu konal a rozhodoval iný predseda senátu ako ten, ktorý ho na verejné zasadnutie predvolal. K tomu ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom svoje tvrdenie o porušení jeho základného práva na zákonného sudcu v označenom konaní krajského súdu primerane nepreukázal, t. j. k ústavnej sťažnosti nepriložil dotknuté predvolanie na verejné zasadnutie ako dôkaz.

39. Pre úplnosť však ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že z ustanovení Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2019 sp. zn. 1SprR/1/2019-ÚZ v znení

príslušných dodatkov (ďalej len „rozvrh práce“) vyplýva (konkrétne z časti „*Základné zásady všeobecne platné pre Rozvrh práce Krajského súdu v Bratislave na trestnoprávnom kolégiu v kalendárnom roku 2019*“), že „*1. Zákonnými sudcami a senátmi v konkrétnych veciach sú sudcovia, ktorým tieto veci napadli v zmysle základných zásad platného rozvrhu práce, jeho dodatkov, prípadne osobitných opatrení v zmysle príslušných ustanovení Zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov a Vyhlášky MS SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy v znení zmien a doplnkov.*

2. V prípade, ak sú rozvrhom práce do senátu zaradení viac ako traja členovia, zloženie senátu určuje predseda zodpovedný za chod senátu, ktorý môže zároveň opatrením vopred určiť spôsob, ktorým sa riadi zloženie senátu vo veciach, ktoré budú senátu v budúcnosti pridelené.“.

40. Z rozvrhu práce ďalej vyplýva, že do senátu „4To“ boli v relevantnom čase zaradení ako predsedovia senátu JUDr. Tibor Kubík (s dodatkom „*zodpovedný za chod senátu*“), JUDr. Karol Kováč (s dodatkom „*zastupovanie vzájomné*“) a JUDr. Peter Šamko (s dodatkom „*zastupovanie vzájomné*“) a za člena senátu bol rozvrhom práce určený JUDr. Vladimír Buchvald.

41. Sťažovateľ nenamieta, že by jeho trestná vec bola na krajskom súde pridelená senátu „4To“ v rozpore s príslušným zákonom alebo rozvrhom práce, preto nie je žiaden dôvod pochybovať, že tento senát bol zákonným senátom krajského súdu vo veci sťažovateľa. Za týchto okolností je potom zrejmé, že všetci sudcovia tohto senátu sú aj zákonnými sudcami, a to nielen v zmysle požiadaviek rozvrhu práce a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ale aj v zmysle požiadaviek kladených na zákonného sudcu tak, ako vyplývajú z ústavy, preto vykonanie akéhokoľvek procesného úkonu (v danom prípade predvolania) ktorýmkoľvek členom senátu (rozumej aj predsedom) rozhodne nemôže byť kvalifikované ako zásah do základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu.

42. Z tohto pohľadu je ústavná sťažnosť sťažovateľa v tejto časti zjavne neopodstatnená, čo predstavuje dôvod jej odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

43. V závere k tejto námietke sťažovateľa ústavný súd dodáva, že sťažovateľ sa predmetného verejného zasadnutia osobne zúčastnil, preto niet pochyb, že mu personálne zloženie senátu krajského súdu bolo, resp. malo byť v tej chvíli známe. Ak bol teda sťažovateľ presvedčený o tom, že vo veci rozhoduje nezákonný sudca, mohol a mal túto okolnosť namietat' priamo na verejnom zasadnutí a dať tak priestor samotnému konajúcemu senátu, aby sa touto otázkou zaoberal a prípadne dal na ňu sťažovateľovi adekvátnu odpoveď.

44. Takto potom vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti a jej prílohy (uznesenia krajského súdu), ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ svoju námietku o nezákonnosti zloženia senátu krajského súdu (reálne podaná námietka zaujatosti všetkých sudcov krajského súdu na tomto dôvode založená nebola, pozn.) predostrel prvýkrát až v ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu, hoci tak mohol urobiť už na verejnom zasadnutí krajského súdu, čím by sa vytvoril priestor pre krajský súd, aby sa s touto námietkou pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa náležite vysporiadal.

45. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti mohol s ohľadom na svoju judikatúru odmietnuť aj podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie, pretože ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

46. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v návrhu

na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

47. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom je potrebné poznamenať, že ústavný súd môže v zmysle ustanovenia § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. III. ÚS 265/2014).

48. S prihliadnutím na výsledok posúdenia aktuálnej ústavnej sťažnosti ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III odôvodnenia tohto uznesenia) je evidentné, že išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa (podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu